

Primària

Llengua 3

Programació

Unitat 9

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i acompliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Ferramentes d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

Ventades

Descripció de la unitat

Els textos poètics inicials ens serviran de suport per a introduir el nom dels vents.

En aquesta unitat presentem els demostratius i els interrogatius, dels quals identificarem el significat, la funció i la forma.

En Ortografia mostrarem les normes ortogràfiques que regulen l'ús de *r*, *rr*, *l*, *ll* i *l·l*.

En Vocabulari, creem més vocabulari per mitjà la derivació. En aquest cas analitzarem els sufixos que formen diminutius, augmentatius i noms d'ofici.

Mostrem un altre tipus de tipologia textual: la descripció, i la centrarem en la descripció de persones.

En l'apartat de Literatura, i relacionat amb el contingut anterior, analitzarem la descripció literària dels personatges.

Relacionat amb altres continguts de la unitat, en la Tasca, resoldrem endevinalles que són una classe particular de descripció.

Temporització:

Febrer Març

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Conèixer el nom dels vents i usar-los.
- Conèixer la funció i la forma dels demostratius i dels interrogatius i usar-los.
- Aplicar correctament les normes ortogràfiques que regulen l'ús de *r*, *rr*, *l*, *ll*, i *l·l*.
- Formar paraules derivades amb sufixos: diminutius, augmentatius i noms d'ofici.
- Analitzar descripcions literàries de personatges.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text poètic amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Observació de l'estructura en versos del text poètic. • Identificació de la funció i la forma de demostratius i interrogatius. • Reconeixement del significat que aporten els demostratius. • Realització de la concordança de demostratius i interrogatius amb els noms a què acompanyen. • Ús de demostratius i interrogatius en les produccions pròpies. • Identificació dels diversos fonemes laterals: erra suau, erra forta, ela i ella. • Aplicació de la norma ortogràfica que regula l'ús de <i>r</i> i <i>rr</i>. • Diferenciació en qualsevol posició de la paraula dels sons de <i>l</i> i <i>ll</i>. • Representació gràfica correcta del punt volat de la ela geminada. • Escripció de paraules amb <i>l</i>, <i>ll</i> i <i>l·l</i>. 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos poètics presentats.	1.1. Llig els poemes i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels poemes presentats.	2.1. Relaciona el contingut dels poemes amb vivències personals. 2.2. Analitza el contingut dels poemes en les activitats de comprensió.
	3. Identificar demostratius i interrogatius i usar-los fent-ne correctament la concordança.	3.1. Identifica la funció i el significat dels demostratius i els usa. 3.2. Identifica la funció i el significat dels interrogatius i els usa.
	4. Aplicar correctament les normes ortogràfiques que regulen l'ús de <i>r</i> i <i>rr</i> .	4.1. Diferencia i produïx els sons de erra suau i forta. 4.2. Coneix i aplica les normes d'ús de <i>r</i> i <i>rr</i> .
	5. Conèixer els sons que representen <i>l</i> , <i>ll</i> i <i>l·l</i> i escriure'ls correctament.	5.1. Diferencia i produïx els sons de <i>l</i> i <i>ll</i> i els representa gràficament de manera correcta. 5.2. Escriu correctament paraules amb <i>l·l</i> .
	6. Formar paraules derivades (diminutius, augmentatius i noms d'ofici) amb sufixos i usar-les.	6.1. Entén el mecanisme de la derivació i forma diminutius, augmentatius i noms d'ofici. 6.2. Usa paraules derivades amb sufixos en les produccions pròpies.
	7. Conèixer el vocabulari que s'usa en una descripció i elaborar-ne.	7.1. Coneix vocabulari amb què descriure una persona. 7.2. Elabora una descripció de persona seguint unes pautes.

<ul style="list-style-type: none"> • Identificació de paraules derivades. • Formació de paraules derivades amb sufixos. • Identificació i ús dels sufixos que expressen canvi de grandària: diminutius i augmentatius. • Identificació i ús dels sufixos que expressen noms d'ofici. • Anàlisi de la informació d'una descripció de persona. • Coneixement del vocabulari que s'usa en la descripció d'una persona. • Redacció d'una descripció. • Anàlisi dels adjectius i comparacions d'una descripció literària. • Elaboració d'una descripció literària seguint unes pautes. • Interès per la lectura de textos literaris. • Elaboració d'un recull d'endevinalles com a mitjà per a desenvolupar la competència lingüística. • Coneixement i ús del nom dels vents. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interès per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 	8. Analitzar les característiques de la descripció literària d'un personatge i elaborar-ne a partir de pautes.	8.1. Analitza els adjectius i les comparacions d'una descripció literària. 8.2. Elabora la descripció literària d'un personatge conegut seguint unes pautes.
	9. Interessar-se per la recuperació i transmissió de la cultura popular a través d'un recull d'endevinalles.	9.1. Resol endevinalles tradicionals. 9.2. Elabora en grup un recull d'endevinalles.
	10. Conèixer i usar el nom dels vents.	10.1. Coneix i usa el nom dels vents.
	11. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.	11.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard buscarem evidències de l'alumnat que en mostren l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiabls (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluables	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llig els poemes i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
2.1. Relaciona el contingut dels poemes amb vivències personals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.2. Analitza el contingut dels poemes en les activitats de comprensió.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta de comprensió lectora de la PD.
3.1. Identifica la funció i el significat dels demostratius i els usa.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
3.2. Identifica la funció i el significat dels interrogatius i els usa.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
4.1. Diferencia i produïx els sons de erra suau i forta.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
4.2. Coneix i aplica les normes d'ús de <i>ri</i> i <i>rr</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
5.1. Diferencia i produïx els sons de <i>li</i> i <i>lli</i> i els representa gràficament de manera correcta.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.

5.2. Escribeu correctament paraules amb /./.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
6.1. Entén el mecanisme de la derivació i forma diminutius, augmentatius i noms d'ofici.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
6.2. Usa paraules derivades amb sufixos en les produccions pròpies.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
7.1. Coneix vocabulari amb què descriure una persona.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
7.2. Elabora una descripció de persona seguint unes pautes.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
8.1. Analitza els adjectius i les comparacions d'una descripció literària.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
8.2. Elabora la descripció literària d'un personatge conegut seguint unes pautes.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
9.1. Resol endevinalles tradicionals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
9.2. Elabora en grup un recull d'endevinalles.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
10.1. Coneix i usa el nom dels vents.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats de "Treballa amb les paraules de la lectura".
11.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llig, comprén i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Identifica demostratius i interrogatius i els usa correctament. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen l'ús de <i>r, rr, l, ll i l·l</i> . Forma augmentatius, diminutius i noms d'ofici i els usa.
	Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara.	Participa en les activitats orals vocalitzant i fent l'entonació i les pauses adequades.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquirir i usa vocabulari dels vents en contextos diversos. Expressa idees, emocions, vivències i opinions redactant descripcions amb sentit estètic i seguint unes pautes.
	Usar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació.	Fa cerques en grup d'endevinalles i en valora si tenen les característiques que es treballen.
	<i>Pla lector: Divertir-se amb la lectura.</i>	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.	Classifica paraules o expressions segons diversos criteris. Comprén la relació de situació que assenyalen els demostratius.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb els continguts proposats.

	Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.	Entén el joc lingüístic que es crea amb les endevinalles.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.
<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits.	Participa en les activitats proposades amb una actitud de cooperació, ajuda i enriquiment mutu.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta i fomenta els valors que deriven de les activitats plantejades i que milloren la convivència en l'aula.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	S'interessa per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
	Trobar possibilitats en l'entorn que la resta no veuen.	Té habilitat per a resoldre endevinalles.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Valora les descripcions de persones i personatges literaris.
	Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Valora la senzillesa i la gràcia amb què es descriuen objectes per mitjà d'endevinalles.
	Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.	Redacta una descripció literària seguint unes pautes.

6. TASQUES

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització de la lectura.
- Recitem en gran grup els textos poètics proposats en el LA per a entendre la finalitat d'aquests textos: la creació de bellesa i harmonia per mitjà de la paraula.
- Escoltem l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i fem el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzem les activitats proposades en el LD.
- Completem amb la comprensió lectora del QA.
- Millorem la comprensió lectora amb el text i les activitats proposades en els RF.

Tasca 2: Demonstratius i interrogatius

- Introduïm el concepte de demostratius i d'interrogatius amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem l'activitat de detecció d'idees prèvies del LA.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: La *r* i la *rr*. Ús de *l*, *ll* i *ll*

- Introduïm les normes ortogràfiques treballades amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem les activitats de detecció d'idees prèvies del LA.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb la col·lecció «Quaderns d'ortografia» i els dictats complementaris dels RF.

Tasca 4: Diminutius i augmentatius

- Introduïm els conceptes de diminutiu i d'augmentatiu amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem l'activitat de detecció d'idees prèvies del LA.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 5: Descriure

- Introduïm el concepte de descripció amb els suggeriments metodològics de la PD
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA i hi reflexionem.
- Fem el treball proposat en el Taller d'expressió.
- Completem l'expressió escrita amb les activitats del QA.

- Millorem la comprensió oral amb l'enregistrament i les activitats proposades en els RF.

Tasca 6: El retrat

- Introduïm el concepte de retrat o descripció literària amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA i hi reflexionem.
- Fem el treball de creació proposat en el Taller literari.

Tasca 7: Tasca final: recull d'endevinalles

- Realitzem la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionem sobre la necessitat de recuperar i fomentar el coneixement de tots els aspectes de la cultura popular a través a partir de les activitats del LA.

Tasca 8: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem el treball cooperatiu proposat en la PD per a resumir els continguts de la unitat.
- Fem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD. Amb l'alumnat que corresponga, també farem la de l'Avance.
- Ampliem el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionem sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Els quaderns 5 i 6 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dos dictats més per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.

Altres materials

- *Poemes per descobrir el món*. Miguel Juan García. Ed. Andana.
- *Diccionari valencià. Primària*. Ed. Vox.
- Recursos lèxics per a ampliar el vocabulari oferits en la proposta didàctica.
- Recursos literaris complementaris oferits en la proposta didàctica.
- La caixa dels contes. Materials per a desenvolupar la creativitat i la imaginació dels infants per mitjà de la invenció i l'escenificació de narracions.
- Bingo ortogràfic.
- Mural de les normes ortogràfiques.
- Mural de les conjugacions verbals.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i el text del Racó literari.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
 - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
 - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
 - L'enregistrament del text del Racó literari per a treballar-lo.
 - Activitats interactives sobre els demostratius, l'ús de *r*, *rr*, *l*, *ll* i *l·l* i els diminutius i els augmentatius.
- Diccionaris digitals.
- Arran del treball de la Tasca final podem visitar webs que apleguen endevinalles populars.

9. FERRAMENTES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?